

Vĩnh biệt Luật sư Nguyễn Phước Đại
Đoàn Thanh Liêm

* * *

Luật sư Nguyễn Phước Đại nữ danh Nguyễn Thị Quỳnh Anh vừa mới từ trần tại Saigon vào hồi đầu tháng 10 năm 2013 vào tuổi 90. Chị Đại là một trong mấy nữ Luật sư có tên tuổi lớn trong Luật sư đoàn Tòa Thượng Thẩm Saigon từ hồi thập niên 1950 cho đến năm 1975. Luật sư Đại được nhiều bà con biết đến qua vụ án “Cô Quờn đốt chồng” tại miền Nam ngay từ hồi đầu thập niên 1950. Ngoài ra chị còn tham gia hoạt động chính trị với chức vụ sau cùng là Phó Chủ tịch Thượng Nghị Viện của Việt nam Cộng hòa vào hồi cuối thập niên 1960.

Sau 1975, dưới chế độ cộng sản, thì toàn bộ hệ thống tư pháp của miền Nam đều bị giải thể, nên trong giới luật sư chẳng mấy người mà còn có thể hành nghề chuyên môn về luật pháp được nữa. Vào năm 1986 – 87 trở đi, với “chính sách đổi mới, mở cửa”, thì chị Đại bắt đầu mở một quán ăn ngay tại cái Thư viện nơi văn phòng luật sư cũ của chị trên đường Nguyễn Du gần với ngã ba đường Tự Do trong khu trung tâm Saigon. Vì thế mà quán ăn có tên tiếng Pháp là “La Bibliothéque de Madame Dai”. Thực khách hồi đó phần đông là người nước ngoài đến du lịch hay thăm dò chuyện làm ăn buôn bán với Việt nam.

Năm 2012, tôi gặp chị Judy Wicks ở thành phố Philadelphia, thì Judy có cho tôi biết là vào năm 1992 – 1995 Judy có gặp chị Đại vài lần. Hai người có bàn thảo về việc liên kết trong ngành kinh doanh mở quán ăn. Nhưng hình như sự liên kết này không có điều kiện khai triển được- mà Judy cũng không nói rõ chi tiết cho tôi về vụ này.

Sau này, vì già yếu bệnh hoạn, nên Chị Đại đã cho đóng cửa quán ăn này. Và từ sau năm 2000 trở đi, chị được thân nhân đưa vào sinh sống tại nhà dưỡng lão phía bên Thị Nghè.

Là người có duyên hay gặp gỡ chị Đại từ khi chị mở quán ăn vào cuối thập niên 1980, tôi xin ghi lại một vài kỷ niệm đáng nhớ với một chị đồng nghiệp xưa trong Luật sư đoàn Saigon như sau đây.

1 – Trước hết là một số công tác xã hội.

Vào đầu năm 1987, do lời mời của Sở Thương binh Xã hội, một số anh chị em thiện nguyện chúng tôi có tổ chức đi thăm Trại Cai nghiện Ma túy tại khu vực huyện Phước Long, tỉnh Sông Bé gần với núi Bà Rá. Chị Đại là một

trong những người tham dự chuyến đi đầu tiên đến trại này để tìm hiểu về tình hình sinh hoạt của các trại viên ở đây. Đường dài chỉ khoảng 200 km, mà vì bị hư hại nhiều quá, nên việc đi lại thật khó khăn mệt nhọc. Nhưng khi nhìn thấy các trại viên sức lực cạn kiệt vì bệnh tật hoành hành và lại kém phần dinh dưỡng, nên ai nấy trong phái đoàn đến thăm thì đều mũi lòng thương cảm và tìm cách giúp đỡ. Và chị Đại là người hăng hái nhất đã hết sức thúc giục chúng tôi phải tiến hành ngay công tác từ thiện nhân đạo này.

Sau đó, thì chúng tôi kêu gọi được một số nha y sĩ và y tá tình nguyện tới khám bệnh và cấp phát thuốc cho các bệnh nhân tại đây. Tuy vậy, chúng tôi cũng chỉ thực hiện được chừng 3 chuyến đi công tác giúp các trại viên ở đây nữa thôi, rồi phải ngưng lại vì lý do xe của Sở Xã hội bị hư hại nặng sứt gãy tai nạn cho các thiện nguyện viên. Và đoàn y tế lại chuyển hướng đi lên phía Túc Trưng Định Quán để chăm sóc cho bà con người sắc tộc thiểu số tại khu vực gần với Thác Trị An.

2 – Sinh hoạt thể thao văn nghệ.

Sau năm 1975, thì có phong trào thể dục dưỡng sinh, tập luyện yoga đặc biệt cho lớp người cao tuổi được phát triển cùng khắp các nơi ở Saigon. Chị Đại cũng là một người hăng say tham gia chuyện tập thể dục này, điển hình là với nhóm múa kiếm tại Vườn Tao Đàn vào mỗi buổi sáng sớm. Nhờ vậy, mà các người lớn tuổi có dịp sinh hoạt tập thể rất lành mạnh phấn khởi với nhau.

Chị còn bảo trợ cho nhiều nhóm sinh hoạt văn nghệ với nhau và thường mời các thân hữu tới dùng cơm trưa tại quán ăn của chị nữa. Riêng tôi, thì đã có nhiều dịp được chị mời tham gia gặp gỡ với các bạn trong những nhóm văn nghệ thể thao này. Ngoài ra, tôi cũng còn dẫn một số bạn trong giới luật sư, thẩm phán đến gặp nhau, chuyện trò tâm sự và dùng cơm chung với nhau tại quán của chị Đại nữa. Lúc nào chị Đại cũng tỏ ra ân cần tiếp đãi các bạn xưa kia cùng làm việc trong lãnh vực tư pháp ở Saigon.

3 – Một kỷ niệm đáng nhớ với Luật sư Vũ Ngọc Tuyên.

Luật sư Vũ Ngọc Tuyên là người cùng làm việc chung với văn phòng Luật sư Nguyễn Phước Đại từ nhiều năm trước 1975. Vào khoảng năm 2003 – 2004, anh Tuyên có về thăm nhà ở Việt nam, nhưng anh không làm sao mà gặp được chị Đại. Vì thế, khi trở về Mỹ, thì anh có tâm sự với các bạn đồng nghiệp về chuyện này. Và rồi anh Tuyên hỏi tôi liệu có thể nhờ ai thân tín mà chịu nhận cho anh gửi một món tiền tới tay chị Đại được không?

May mắn làm sao, tôi liên lạc được với một nữ tu là em chú Phạm Tất Hanh bạn thân thiết của tôi. Đó là Soeur Madeleine Thanh Vân lúc đó là một vị Bề

trên của một nhà dòng nữ tu ở Saigon. Sr Thanh Vân nhận sẽ tìm cách liên lạc với Luật sư Đại và cuối cùng Sr đã gặp được Cô Kim Chi là người cháu vẫn thường đón Bà Đại về nhà vào các ngày Thứ Bảy, Chủ Nhật. Qua đó, Sr Thanh Vân đã chuyển được món tiền của anh Tuyền đến tay chị Đại và chị đã gửi thư cho tôi báo tin là chị đã nhận được số tiền đó. Và tôi đã chuyển thư này cho anh Tuyền ở San Jose California.

Luật sư Tuyền cũng vừa qua đời hồi tháng 5/2013. Như vậy, thì nay chị Đại cũng lại đã gặp lại anh Tuyền ở bên kia thế giới. Nhân tiện, cũng xin ghi lại là anh Luật sư Trịnh Khắc Hồng trước đây cũng làm việc trong văn phòng của chị Đại – mà anh Hồng đã qua đời tại Pháp từ nhiều năm trước rồi. Như vậy, thì cả ba người chị Đại, anh Tuyền và anh Hồng đã lại đoàn tụ với nhau – để cùng ôn lại những kỷ niệm của cái thời cùng sát cánh với nhau trong văn phòng luật sư từ hồi những năm 1960 – 70 xưa ở Saigon vậy.

* Đến nay thì Luật sư Nguyễn Phước Đại đã vĩnh viễn ra đi, từ giã thân nhân, bỏ lại bạn bè. Chị đã thật sự thoát được những nghiệp chướng nơi cõi thế gian đầy sóng gió khổ lụy này.

* Xin vĩnh biệt Chị Đại và xin cầu chúc Chị luôn luôn an nhiên thanh thản nơi cõi Vĩnh Hằng./

Westminster California, Tháng Mười năm 2013

Đoàn Thanh Liêm